

Tatyana V. VARBANETS,

post-graduate student of the Chair of English Grammar of Odessa I. I. Mechnikov National University; assistant of Foreign languages Department, National University «Odessa Law Academy»; 2 Pionerskaja Str., Odessa, 65009, Ukraine; tel.: +38 066 7362484; e-mail: tvo1986@mail.ru; ORCID ID: 0000-0002-4278-0442

THE PECULIARITIES OF PERSONAL NAMES IN ELECTRONIC GAMES

Summary. The *purpose* of the study is to outline the general peculiarities of personal names that nominate the elements that belong to the virtual worlds of electronic games. The *subject* matter of the study is the functioning of different classes of personal names in the electronic games discourse. The study introduces a new sphere to the existing onomastic terminological ecosystem — the onomastics of electronic games. The descriptive and taxonomic *methods* were mainly used for this purpose. **Results:** because electronic games are chiefly aimed at imitating the reality, the personal names that are used there also tend to imitate the reality and also enhance it with elements specific to games. Consequently, 13 classes of personal names that are specific to electronic games may be defined.

Key words: electronic game, computer game, videogame, virtual reality, onomastics, onomastics of electronic games.

Статтю отримано 2.10.2016 р.

УДК 811.111`373.2:001.33:73/79

ВАСИЛЬЄВА Ольга Олександрівна,

викладач кафедри іноземних мов Національного університету «Одеська юридична академія»; вул. Піонерська, 2, м. Одеса, 65009, Україна; тел.: +38 067 4864308; e-mail: vasylyeva@inbox.ru; ORCID ID: 0000-0001-8077-3529

СТРУКТУРНІ ТИПИ АНГЛОМОВНИХ ІДЕОНІМІВ

Анотація. Статтю присвячено дослідженню ідеонімів — власних назв результатів людської творчої діяльності, які мають духовну, інтелектуальну та мистецьку цінність і належать до одного з чотирьох класів: артіонімів, тобто власних назв на позначення витворів мистецтва; бібліонімів, тобто власних назв на позначення текстів і їх збірників; гемеронімів, тобто власних назв на позначення засобів масової інформації, та комп'ютеронімів, тобто власних назв комп'ютерних програм, зокрема, ігор. **Метою** статті є встановлення структурних типів ідеонімів. **Об'єктом** дослідження послуговували англomовні ідеоніми, **предметом** — їхня структурна організація. **Матеріал** дослідження (700 англomовних ідеонімів) було зібрано методом репрезентативної вибірки з матеріалів англomовних ЗМІ, в тому числі з електронних газет, журналів і комерційних сайтів. **Висновки:** у результаті проведеного дослідження ідеоніми розподілено на одиниці однокомпонентної, двокомпонентної та багатокомпонентної структури. Однокомпонентною є структура ідеонімів, які виражено непохідними та простими похідними (суфіксальними й префіксальними) словами. Складні ідеоніми розмежовуються на власне композити, афіксальні композити й аббревіатури. Двокомпонентні й багатокомпонентні ідеоніми представлено також словосполученнями й реченнями. Домінуючим для всіх без винятку типів ідеонімів є використання двокомпонентних словосполучень, що уможливило своєрідне поєднання лапідарності висловлення й уточнення певних дистинктивних характеристик об'єкту, що номінується. Ще однією спільною рисою для всіх ідеонімів є майже повна відсутність аббревіатур і складних слів. Це спричинено складністю такого типу номінацій для розуміння через те, що вони одночасно актуалізують два чи більше концепти в єдиній лексемі, що значно ускладнює їх сприйняття.

Ключові слова: ономастика, ідеонім, артіонім, бібліонім, гемеронім, комп'ютеронім, структурний тип.

Постановка проблеми. В ономастиці існує усталений підход щодо структури онімного поля будь-якої мови, яке розуміється як «певна сфера віднесеності імені» [10, с. 280], упорядкована, ієрархізована, структурована сукупність, яка базується на системно-структурних відношеннях та зв'язках його конституюєнтів, причому ядро онімного поля складають антропоніми, до яких долучаються також антропонімоподібні сукупності, а решта власних назв формують периферію поля [12, с. 11–14].

Переважає більшість ономастичних розвідок традиційно присвячена різним аспектам буття антропонімів та топонімів, що зумовлено їх безперечною вагомістю для соціуму й значним загальним обсягом. Однак наприкінці ХХ ст. й особливо на початку ХХІ ст. до фокусу уваги ономастологів усе частіше потрапляють й інші, периферійні розряди власних назв: ергоніми, зооніми, хрононіми, хрематоніми, ідеоніми. Саме останні й досліджуються в цій статті як такі,

що досі було вивчено лише лакунарно, попри велику зацікавленість учених різних країн їхньою природою, семантикою, особливостями функціонування. Все це зумовлює актуальність розвідки й доводить певні перспективи такого напрямку досліджень.

Зв'язок проблеми з попередніми дослідженнями. Не можемо не погодитися з М. М. Ціліною, яка на останній Всеукраїнській ономастичній конференції (Одеса, 2015) зауважила, що українська ідеонімія є однією з найменш вивчених галузей української ономастики [14, с. 746]. Це твердження цілком можна екстраполювати й на дослідження ідеонімічних підполів інших мов.

Відштовхуючись від класичних дефініцій терміна **ідеонім** — власні назви, які мають денотати в розумовій, ідеологічній та художній сферах людської діяльності [8, с. 61]; «власна назва окремого об'єкта культури, науки, мистецтва, взагалі духовності» [1, с. 94] — ми пропонуємо таке дефінування цього класу власних назв: **ідеоніми** — це власні назви результатів людської творчої діяльності, які мають духовну, інтелектуальну та мистецьку цінність [2, с. 165].

Що стосується дослідження структури власних назв, то найвпливовішими у цій царині є розвідки О. В. Суперанської [11], В. В. Німчука [6, с. 24], Н. В. Подольської [8], М. М. Торчинського [13], Д. Г. Бучка [1]. Наслідуючи класичним ономастичним теоріям, розподіляємо ідеоніми на **однокомпонентні**, **двокомпонентні** та **багатокомпонентні** структури; на **прості**, **складні** та **складені**. До **однокомпонентних** належать ідеоніми, які виражено **непохідними** та **простими похідними** (суфіксальними й префіксальними) словами. **Складні** ідеоніми розмежовуються на **власне композити**, **афіксальні композити** й **абревіатури**. **Двокомпонентні** й **багатокомпонентні** ідеоніми можуть бути представленими **словосполученнями** й **реченнями**.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Зацікавленість широкого кола вчених ідеонімією виникла досить недавно, тому досліджень з цієї тематики існує обмежена кількість. Через це й досі існує термінологічна невизначеність щодо базової термінології. Так, молодий американський дослідник М. Гесс «винайшов» власне термін **ідеонім**, який розуміє, як юкстапозицію двох слів з метою створення асоціації між особами, ідеями, подіями на кшталт *Obamacare* [15]. Це можна пояснити непоширеністю спеціальної ономастичної термінології в західних дослідженнях, де перевага надається дескриптивним термінологічним конструкціям для необтяження їх розуміння нефахівцями з галузі ономастики, що не може нівелювати процитовану помилку М. Гесса.

Серед недавніх публікацій з ідеонімічної тематики слід назвати дослідження Д. В. Майданюка щодо функціонування найменувань об'єктів духовної діяльності людини в наративі І. Ільфа та Є. Петрова в лінгвокультурологічному аспекті [4]; Н. Н. Воропаєва з приводу прецедентних феноменів китайськомовного дискурсу, серед яких чільне місце посідають прецедентні ідеоніми на позначення широко відомих іменувань одиничних об'єктів духовної культури Китаю [3]; С. В. Насакіної, яка проаналізувала функціонування ідеонімів у рекламі фармацевтичних препаратів [5]; К. В. Першиної, яка простежила семантико-конотативні перетворення лексем пісенного ідеоніма [7]; Ю. М. Подимової, яка дослідила структурно-семантичні й функціонально-прагматичні аспекти функціонування назв кінофільмів [9]. Названими розвідками дослідження з ідеонімії останніх років не обмежуються, але очевидно стає відсутність всебічного аналізу англійських ідеонімів в цілому, що підкреслює актуальність обраного нами напрямку.

Постановка завдання. Метою цієї статті є встановлення структурних типів ідеонімів. Об'єктом дослідження послуговували англійські ідеоніми, предметом — їх структурна організація. Матеріал дослідження (700 англійських ідеонімів) було обрано методом репрезентативної вибірки з матеріалів англійських ЗМІ, у тому числі й електронних газет, журналів та комерційних сайтів.

Виклад основного матеріалу. В нашому попередньому дослідженні було проведено аналіз існуючих денотатно-номінативних класифікацій ідеонімів [10; 8; 13], який уможливив створення на їх основі власної класифікації, яка складається з чотирьох класів: **артіонімів**, тобто власних назв на позначення витворів мистецтва; **бібліонімів**, тобто власних назв на позначення текстів та їх збірників; **гемеронімів**, тобто власних назв на позначення засобів масової інформації, та **комп'ютеронімів**, тобто власних назв комп'ютерних програм, зокрема, й ігор [2, с. 165]. Кожний з цих класів має подальші підрозділи, які базуються на різноманітності позамовної віднесеності номінованих об'єктів. Так, артіоніми обіймають **імажоніми**, **сценоніми**, **музиконіми** й **фільмоніми**; гемероніми поділяються на **пресоніми** й **електрононіми**; бібліоніми й комп'ютероніми також не є однорідними за своїм складом.

Для структурного аналізу таких різноманітних ідеонімів нами були обрані найпопулярніші за рейтингами англійські ідеоніми, які належать до різних підкласів. **Імажоніми**, які охоплюють десять найвідоміших британських шедеврів, це *The Lady of Shalott* (John William Waterhouse), *Ophelia* (John Everett Millais), *Head VI* (Francis Bacon), *Gassed* (John Singer Sargent), *Man's Head* (Self Portrait I) (Lucian Freud), *The Fighting Temeraire* (JMW Turner), *Going to the Match* (L. S. Lowry), *Five Ships* (Alfred Wallis), *Nocturne: Blue and Gold — Battersea Bridge* (James Whistler), *Cold Dark Matter: An Exploded View* (Cornelia Parker). Спостерігаємо таку дистрибуцію: однокомпонентні імажоніми становлять лише дві одиниці (один похідний, один

непохідний), багатокомпонентні — також два словосполучення, але двокомпонентних виявилось у вибірці шість.

Сценоніми, які було зібрано з рейтингів найпопулярніших сучасних театралізованих вистав Лондона, є такими: *The Phantom of the Opera*, *Cats*, *Chicago*, *Hello, Dolly!*, *City of Angels*, *Lion King*, *Sunset Boulevard*, *King Lear*, *Macbeth*, *We Will Rock You*. Як бачимо, домінуювальну позицію (п'ять випадків) посідають двокомпонентні словосполучення, на другому місці прості непохідні сценоніми, а також було вилучено два речення — двокомпонентне й багатокомпонентне.

Музиконіми належать музикальним творам, що найчастіше відтворюються на персональних електронних приладах. Це *Like A Rolling Stone* (Bob Dylan), *Hotel California* (Eagles), *Earth Song* (Michael Jackson), *Imagine* (John Lennon), *The Winner Takes It All* (ABBA), *You Raise Me Up* (Josh Groban), *Stairway To Heaven* (Led Zeppelin), *Bohemian Rhapsody* (Queen), *White Christmas* (Bing Crosby), *Thriller* (Michael Jackson). Звичайно, це так звана популярна музика. Якщо ж торкатися класичних музикальних творів, то й відповідні власні назви матимуть зовсім інший характер. У даному випадку на першому місці знаходяться двокомпонентні словосполучення, а також лише два однокомпонентних похідних (суфіксальних) музиконіми й три багатокомпонентних речення.

Кіноніми обіймають кінопродукцію для різних вікових категорій, тому у цій вибірці присутні як кінофільми, так і мультфільми: *The Godfather*, *Star Wars*, *Back to the Future*, *The Silence of the Lambs*, *One Flew over the Cuckoo's Nest*; *Tom and Jerry*, *South Park*, *The Simpsons*, *Mickey Mouse*, *Sponge Bob Square Pants*. Структурні типи кінонімів було вилучено такі: шість двокомпонентних словосполучень, а також по одному однокомпонентному похідному й композиту, багатокомпонентному словосполученню й реченню.

Бібліоніми, які були нами відібрані на цьому етапі дослідження, містяться також і в книгах для дітей: *Ulysses* (J. Joyce), *Moby Dick* (H. Melville), *The Great Gatsby* (F. Scott Fitzgerald), *Hamlet* (W. Shakespeare), *The Sound and the Fury* (W. Faulkner), *Harry Potter* (J. K. Rowling), *Charlie and the Chocolate Factory* (R. Dahl), *The Chronicles of Narnia* (C. S. Lewis), *Winnie the Pooh* (A. A. Milne), *Alice's Adventures in Wonderland* (L. Carroll). Бібліоніми розподілилися на такі структурні типи: шість двокомпонентних словосполучень, а також два бібліоніми, що належать до простих непохідних, та один — до багатокомпонентних словосполучень.

Гемероніми в англійській мові, як було з'ясовано під час збору матеріалу, часто не відрізняються для друкованих та електронних газет, тому на цьому етапі ми користувалися пресонімами, які властиві для друкованих ЗМІ: *Daily Express*, *The Guardian*, *The Independent*, *Daily Mail*, *Metro*, *Daily Mirror*, *The Times*, *The Daily Telegraph*, *The Sun*, *The Observer*. Тут спостерігаємо таку дистрибуцію: на першому місці знаходяться прості похідні гемероніми (чотири одиниці) та непохідні (дві одиниці); крім того, було вилучено чотири двокомпонентні словосполучення.

Комп'ютероніми, що увійшли до нашої вибірки, охоплюють як програми, так і відеоігри: *Microsoft Word*, *Adobe Photoshop*, *Mozilla Firefox*, *Apple iTunes*, *ABBY Lingvo*; *Need for Speed*, *World of Warcraft*, *Counter-Strike*, *The Elder Scrolls V: Skyrim*, *Assassin's Creed*. Тут спостерігаємо таку картину: дев'ять з десяти комп'ютеронімів належать до двокомпонентних словосполучень, а лише один — до багатокомпонентних.

Отримані результати унаочнено в наступній таблиці відсоткового співвідношення структурних типів ідеонімів різних класів:

Таблиця 1

Співвідношення структурних типів англомовних ідеонімів

Денотатно-номінативний тип ідеонімів	Імажоніми	Сценоніми	Музиконіми	Фільмоніми	Бібліоніми	Гемероніми	Комп'ютероніми	Разом
Структурний тип								
Однокомпонентні	20	30	20	20	20	60	-	24,3
- непохідні слова	10	30	-	-	20	20	-	11,4
- похідні слова	10	-	20	10	-	40	-	11,4
- складні слова	-	-	-	10	-	-	-	1,5
- абрєвіатури	-	-	-	-	-	-	-	-
Двокомпонентні	60	60	50	60	60	40	90	60
- словосполучення	60	50	50	60	60	40	90	58,6
- речення	-	10	-	-	-	-	-	1,4
Багатокомпонентні	20	10	30	20	20	-	10	15,7
- словосполучення	20	-	-	10	20	-	10	8,6
- речення	-	10	30	10	-	-	-	7,1

Висновки. Порівняння структурних типів англомовних ідеонімів різних класів дозволяє зробити певні висновки. Домінуювальним для всіх без винятку типів ідеонімів є використання

двокомпонентних словосполучень, що уможлиблює своєрідне поєднання лапідарності висловлення й уточнення певних дистинктивних характеристик об'єкту, що номінується. Ще однією спільною рисою для всіх ідеонімів є майже повна відсутність абrevіатур та складних слів, що можемо пояснити складністю такого типу номінувань для розуміння через те, що вони одночасно актуалізують два чи більше концепти в єдиній лексемі, що значно ускладнює їх сприйняття.

Перспективи подальших розвідок. У подальших розвідках планується дослідження мотивації різних класів ідеонімів, а також встановлення структури їх асоціативного поля за допомогою психолінгвістичних методів.

Література

1. Бучко Д. Г. Словник української ономастичної термінології / Д. Г. Бучко, Н. В. Ткачова. — Харків : Ранок-НТ, 2012. — 256 с.
2. Васильєва О. О. Денотатно-номінативна класифікація ідеонімів / О. О. Васильєва // Науковий вісник Східноєвропейського національного ун-ту ім. Лесі Українки. — Луцьк, 2016. — Вип. 6. — С. 165–168.
3. Воропаєв Н. Н. О проблемах классификации прецедентных имён и других прецедентных феноменов в китайскоязычном дискурсе / Н. Н. Воропаев // Вестник Иркутского гос. лингвистического ун-та. — Иркутск, 2012. — Вип. 4. — С. 38–42.
4. Майданюк Д. В. Логоепистема-идеоним в лингвокультурологическом пространстве нарратива И. Ильфа и Е. Петрова / Д. В. Майданюк // Мова. — Одеса : Астропринт, 2014. — № 21. — С. 184–187.
5. Насакина С. В. Типология идеонимов в рекламе лекарств / С. В. Насакина // Вестник ВГУ. Серия : Лингвистика и межкультурная коммуникация. — Воронеж, 2015. — Вип. 4. — С. 48–51.
6. Німчук В. В. Українська ономастична термінологія (проект) / В. В. Німчук // Повідомлення Української ономастичної комісії. — К. : Наукова думка, 1966. — С. 24–43.
7. Першина К. В. Русская идеонимия: «священная война» / К. В. Першина // Логос ономастики. — 2006. — Вип.1 — С. 104–107.
8. Подольская Н. В. Словарь русской ономастической терминологии / Н. В. Подольская. — 2-е изд. — М. : Наука, 1988. — 192 с.
9. Подымова Ю. Н. Названия фильмов в структурно-семантическом и функционально-прагматическом аспектах : дис. ... канд. филол. наук : 10.02.01 / Ю. Н. Подымова. — Майкоп, 2006. — 205 с.
10. Суперанская А. В. Общая теория имени собственного / А. В. Суперанская. — 2-е изд., испр. — М. : Изд-во ЛКИ, 2007. — 368 с.
11. Суперанская А. В. Структура имени собственного [Фонология и морфонология] / А. В. Суперанская. — М. : Наука, 1969. — 207 с.
12. Супрун В. И. Ономастическое поле русского языка и его художественно-эстетический потенциал / В. И. Супрун. — Волгоград : Перемена, 2000. — 172 с.
13. Торчинський М. М. Структура, типологія і функціонування онімної лексики української мови : дис. ... докт. филол. наук : 10.02.01 / М. М. Торчинський. — К., 2010. — 502 с.
14. Цілина М. М. Архаїчні й давні українські ідеоніми / М. М. Цілина // Записки з ономастики : зб.наук.праць. — Одеса : Астропринт, 2015. — Вип. 18. — С. 745–758.
15. Hess M. The Ideonym : The Function and Impact of Political Neologisms with Presidential Associations: [Електронний ресурс] / M. Hess. — Режим доступу : [https:// kb.osu.edu/ dspace/handle/1811/68653](https://kb.osu.edu/dspace/handle/1811/68653)

References

1. Buchko, D. H. (2012), *Dictionary of Ukrainian onomastic terminology* [Slovník ukraínskoi onomastichnoi terminologii], Ranok-NT, Kharkiv, 256 p.
2. Vasylieva, O. O. (2016), «Denotative and nominative classification of ideonyms», *Scientific bulletin of Lesya Ukrainka East European National University* [«Denotatno-nominatyvna klasyfikacia ideonimiv», Naukovyi visnyk Shkhidnoieuropeiskoho natsionalnoho universytetu im. Lesi Ukrainky], Lutsk, vol. 6, pp. 165–168.
3. Voropaev, N. N. (2012), «On the problems of precedent names' and other precedent phenomena classification in the Chinese discourse», *Journal of Irkutsk State Linguistic University* [«O problemakh klassifikatsii precendentnykh imen i drugikh precendentnykh fenomenov v kitajskojazychnom diskurse», *Vestnik Irkutskogo gos. lingvisticheskogo un-ta*], Irkutsk, vol. 4, pp. 38–42.
4. Maidaniuk, D. V. (2014), «The logoepesteme-ideonym in the lingual and cultural space of narrative in Ilf and Petrov's writings», *Mova / Language* [«Logoepestema-ideonim v lingvokulturologicheskom prostranstve narrativu I. Ilfa i E. Petrova», *Mova*], Asrtroprint, Odessa, No 21, pp. 184–187.
5. Nasakina, S. V. (2015), «The typology of ideonyms in medicine advertising», *Bulletin of Voronezh State University, Series Linguistics and Intercultural Communication* [«Tipologija ideonimov v reklame lekarstv», *Vestnik VGU, Serija Lingvistika i mezhkulturnaja komunikacija*], Voronezh, vol. 4, pp. 48–51.
6. Nimchuk, V. (1966), «Ukrainian onomastic terminology (draft)», *The News of Ukrainian onomastic commission* [«Ukraíns'ka onomastichna terminologija (proekt)», *Povidomlennia Ukraíns'koi onomastichnoi komisii*], Naukova dumka, Kiev, pp. 24–43.
7. Pershina, K. V. (2006), «Russian ideonyms : «holy war»», *Logos of onomastics*. [«Russkaja ideonimija «sviashhennaja vojna»», *Logos onomastiki*], Doneck, vyp. 1, pp. 104–107.
8. Podolskaya, N. V. (1988), *Dictionary of the Russian onomastic terminology* [Slovar' russkoj onomasticheskoi terminologii], Nauka, Moscow, 192 p.

9. Podymova, U. N. (2006), *The names of movies in the structural-semantic and functional-pragmatic aspects : Thesis [Nazvaniya fil'mov v strukturno-semanticheskom i funkcional'no-pragmaticheskom aspektakh : dis. ... kand. filol. nauk : 10.02.01]*, Majkop, 205 p.
10. Superanskaya, A. V. (2007), *The general theory of proper names [Obshhaja teorija imeni sobstvennogo]*, LKI Publishing, Moscow, 368 p.
11. Superanskaya, A. V. (1969), *The structure of a proper name : phonology and morphophonology [Struktura imeni sobstvennogo : fonologija i morfonologija]*, Nauka, Moscow, 207 p.
12. Suprun, V. I. (2000), *Onomastic field of the Russian language and its artistic and aesthetic potential [Onomasticheskoe pole russkogo jazyka i ego hudozhesvenno-jesteticheskij potencial]* Peremena, Volgograd, 172 p.
13. Torchinsky, M. M. (2010), *Structure, typology and functioning of Ukrainian onyms : Thesis [Struktura, tipologija i funkcionuvannja onimnoi leksyky ukrains'koï movy : dys. ... dokt. filol. nauk : 10.02.01]*, Kiev, 502 p.
14. Cilyna, M. M. (2015), «Archaic and old Ukrainian ideonyms», *Opera in onomastica* [«Arhaïchni j davnï ukrains'ki ideonimy», *Zapysky z onomastyky*], Astroprint, Odessa, vol. 18, pp. 745–758.
15. Hess, M. (2016), «The Ideonym : The Function and Impact of Political Neologisms with Presidential Associations», available at: [https:// kb.osu.edu/ dspace/handle/1811/68653](https://kb.osu.edu/dspace/handle/1811/68653)

ВАСИЛЬЕВА Ольга Александровна,

преподаватель кафедры иностранных языков Национального университета «Одесская юридическая академия»; ул. Пионерская, 2, г. Одесса, 65009, Украина; тел.: +38 067 4864308; e-mail: vasylyeva@inbox.ru; ORCID ID: 0000-0001-8077-3529

СТРУКТУРНЫЕ ТИПЫ АНГЛОЯЗЫЧНЫХ ИДЕОНИМОВ

Аннотация. Статья посвящена исследованию идеонимов — имён собственных, называющих результаты человеческой творческой деятельности, имеющие духовную, интеллектуальную и художественную ценность. Идеонимы принадлежат к одному из четырёх классов: артионимы — названия произведений искусства; библионимы — названия текстов и их сборников; гемеронимы — названия средств массовой информации; компьютеронимы — названия компьютерных программ и игр. **Целью** данной статьи является установление структурных типов идеонимов. **Объектом** исследования выступили англоязычные идеонимы, **предметом** — их структурная организация. **Материал** исследования (700 англоязычных идеонимов) был избран методом репрезентативного отбора из данных англоязычных СМИ, в том числе и электронных газет, журналов и коммерческих сайтов. **Выводы:** в результате проведённого исследования удалось разграничить идеонимы с однокомпонентной, двухкомпонентной и многокомпонентной структурами. Однокомпонентной структурой обладают идеонимы, являющиеся непроизводными и простыми производными словами. Сложные идеонимы делятся на собственно композиты, аффиксные композиты и аббревиатуры. Двухкомпонентные и многокомпонентные идеонимы могут быть представлены словосочетаниями и предложениями. Доминирующим для всех типов идеонимов является использование двухкомпонентных словосочетаний. Это делает возможным своеобразное сочетание лапидарности высказывания и уточнения определенных дистриктивных характеристик номинируемого объекта. Еще одной общей чертой всех идеонимов является почти полное отсутствие аббревиатур и сложных слов, обусловленное сложностью такого типа названий для восприятия и понимания, поскольку они одновременно актуализируют два или больше концептов в одной лексеме.

Ключевые слова: ономастика, идеоним, артионим, библионим, гемероним, компьютероним, структурный тип.

Olga A. VASILYEVA,

co-aspirant of the Chair of English Grammar, Odessa I. I. Mechnikov National University; lecturer of Foreign Languages Department, National University «Odessa Law Academy»; 2 Pionerskaja Str., Odessa, 65009, Ukraine; tel.: +38 067 4864308; e-mail: vasylyeva@inbox.ru; ORCID ID: 0000-0001-8077-3529

STRUCTURAL TYPES OF ENGLISH IDEONYMS

Summary. The article is dedicated to the research of ideonyms — the proper names of results of human creative activity, that have a spiritual, intellectual and artistic value, and belong to one of four classes: artionyms — the proper names of works of art, biblionyms — the proper names of texts and their collections, gemeronyms — the proper names of mass media, and computeronyms — the proper names of computer programs and games. The **purpose** of this article is to identify the structural types of ideonyms. The **object** of this research are English ideonyms, their structural organization is the **subject**. The research material was chosen by the method of representative selection from English materials including mass media, on-line newspapers, magazines and commercial web-sites. **Results.** Ideonyms can be divided into one-component, two-component and multi-component structures. One-component ideonyms are the ones which are expressed by monoroot words and derivatives. Complex ideonyms are divided into compounds, both suffixational and prefixational, as well as abbreviations. Two-component and multi-component ideonyms can be presented by word-combinations and sentences. The predominant for all types of ideonyms without exception is the use of two-component word-combinations, that creates a specific combination of lapidary expression and clarification of certain distinctive characteristics of the object. One more common feature for all ideonyms is almost

complete absence of abbreviations and complex words. The difficulty of such type of nominations for understanding can be explained by the fact that they simultaneously actualize two or more concepts in one lexeme that creates considerable difficulties with their perception.

Key words: onomastics, ideonym, artionym, biblionym, gemeronym, computeronym, structural type.

Статтю отримано 19.10.2016 р.

УДК 811.111'373.2:665.57

КАРПЕНКО Олена Юріївна,

доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри граматики англійської мови Одеського національного університету імені І. І. Мечникова; Французький бульвар, 24/26, к. 131, 132, м. Одеса, 65058, Україна; тел.: +38 093 0288888; e-mail: elena_karpenko @ukr.net; ORCID ID: 0000-0001-5576-6781

СЕРЕБРЯКОВА Валерія Вадимівна,

викладач кафедри англійської мови за професійним спрямуванням Одеського національного морського університету; вул. Мечникова, 34, м. Одеса, 65029, Україна.

ІДЕОНІМІЙНИЙ СЕКТОР ПОЕТОНІМОСФЕРИ САГИ С. МЕЙЕР «TWILIGHT»

Анотація. У статті досліджується поетонімосфера циклу романів С. Мейер як організована та складна система взаємопов'язаних власних назв. **Метою** цієї статті є встановлення особливостей організації ідеонімів у художньому мовленні письменниці. **Об'єктом** дослідження послугували ідеоніми зазначеного циклу романів, **предметом** дослідження — особливості їх функціонування в поетонімосфері художнього твору. **Матеріалом** дослідження було обрано цикл фентезійних романів Стефані Мейер із загальною назвою «The Twilight Saga». **Висновки:** у поетонімосфері зазначеного циклу налічуємо сім секторів: антропоніміїний, теоніміїний, ергоніміїний, топоніміїний, хрононіміїний, хрематоніміїний, ідеоніміїний, які мають різний ступінь онімної насиченості та вагомості. Ідеоніміїний сектор поетонімосфери саги С. Мейер «Сутінки» складається з таких підсекторів: навчально-освітній — 50 %; розважальний — 29,2 %; інформаційний — 20,8 %. Така структура ідеоніміїного сектору поетонімосфери досліджуваного циклу романів дає змогу виявити концептуалізовані провідні риси головних персонажів.

Ключові слова: поетонімосфера, ідеонім, вільний асоціативний експеримент, асоціативний гештальт.

Постановка проблеми. Серед нагальних проблем сучасної ономотології чільне місце посідає питання щодо співвіднесеності понять *онімне поле* та *поетонімосфера*. Наслідуючи думку М. В. Буєвської, розуміємо поетонімосферу як сукупність власних назв у художньому творі, які завдяки різноманітним зв'язкам та відношенням створюють складну та струнку систему [2]. Таким чином, можемо стверджувати, що онімне поле — це структурована сукупність власних назв, а поетонімосфера — систематизована сукупність власних назв. Виходячи з формулювання Ю. О. Карпенка, який дефінує систему як організовану множину взаємопов'язаних елементів, а структуру — як внутрішню будову чогось, взаємозв'язок складових частин цілого [6, с. 64–66], обґрунтовуємо тезу про те, що у нашій роботі досліджується саме поетонімосфера циклу романів С. Мейер як організована та складна система взаємопов'язаних власних назв.

Зв'язок проблеми з попередніми дослідженнями. Сучасні дослідники пропонують до опису явищ художньої літератури ввести лінгвосинергетичний підхід [1, с. 66]. Зокрема, І. О. Герман висловлює думку про те, що «зміст тексту не складається зі змісту окремих його одиниць, а текстові синтагматичні зв'язки часто відкидають так звану «системну семантику»» [4, с. 33].

Такий підхід до розгляду поетонімосфери дає змогу проаналізувати всі аспекти її буття, враховуючи рухомість семантики онімів у процесі поетонімогенезу. Поетонімосфера художнього твору обіймає всі власні назви, які в ньому вжито. Тому ідеальна поетонімосфера має складатися з десяти секторів згідно з наявними розрядами власних назв, куди входять: антропоніми — власні назви людей; теоніми — власні назви богів, божеств, демонів; ергоніми — власні назви груп людей; зооніми — власні назви тварин; фітоніми — власні назви рослин; топоніми — власні назви географічних об'єктів; космоніми — власні назви космічних об'єктів; хрононіми — власні назви подій та часових відрізків; хрематоніми — власні назви матеріальних об'єктів; ідеоніми — власні назви духовних витворів людини.